

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning om den gemensamma organisationen av marknaden för etanol som framställts av jordbruksprodukter"

(2001/C 260/05)

Den 12 mars 2001 beslutade rådet att i enlighet med artiklarna 36 och 37 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén yttrande om ovannämnda förslag.

Sektionen för jordbruk, lantbruksutveckling och miljö, som förberett ärendet, antog sitt yttrande den 21 juni 2001. Föredragande var Clive Wilkinson.

Vid sin 383:e plenarsession den 11-12 juli 2001 (sammanträdet den 11 juli) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 106 röster för och 2 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. Den allmänna situationen på EU-marknaden för etanol framställd av jordbruksprodukter

1.1.1. EU producerar omkring 20 miljoner hektoliter etanol årligen, varav ca 13 miljoner hektoliter framställs av jordbruksprodukter. Återstoden produceras utanför jordbruket och betecknas ofta "syntetisk alkohol". Inom bearbetningsindustrin används etanol främst för att framställa spritdrycker, kemikalier, läkemedel och kosmetika. Etanolbränsle är en växande sektor.

1.1.2. Spritdrycksindustrin får bara använda etanol som framställts av jordbruksprodukter, medan andra industrier får använda alla former av etanol. Spritdrycksindustrin svarar i dag för omkring 30 % av konsumtionen i EU, och kvaliteten på dess produkter garanteras av EU:s lagstiftning på området⁽¹⁾. Övriga 70 % kan utnyttja antingen jordbruksproducerad eller syntetisk etanol. EU:s totala efterfrågan täcks för närvarande av omkring 50 % per typ.

1.1.3. Etanol som framställts av jordbruksprodukter ger en viktig avsättningsmöjlighet för vissa råvaror som produceras inom EU, särskilt spannmål, sockerbetor, melass, frukt och vin.

1.1.4. Kommissionen uppger att det finns ett överskott på ca 3 miljoner hektoliter per år på etanolmarknaden i EU. Detta växer successivt. Den totala efterfrågan i EU sjunker något. Importen är ca 12 % av totalförbrukningen, inklusive blandningar som inte helt omfattas av kommissionens förslag. Enligt de aktuella trenderna ökar importen dock gradvis. En stor del av den importerade etanolen är skattebefriad eller belagd med mycket låga tullavgifter, t.ex. denaturerad etanol. Enligt vissa beräknas upp till 80 % av importen vara subventionerad i någon form, andra anser att detta är en hög uppskattning.

1.2. Kommissionens förslag

1.2.1. I förslaget till förordning föreslås gemensamma regler för etanol som framställts av jordbruksprodukter. Beslutet att föreslå dessa regler fattades efter en begäran som jordbruksministrarna framförde vid sitt möte i mitten av 2000 om att kommissionen skulle undersöka om det var lämpligt att införa en rättslig ram.

1.2.2. Huvudmålen med förordningsförslaget är att förbättra kunskapen om marknaden för etanol framställd av jordbruksprodukter och att skapa en instans för behandling av åtgärdsförslag som rör sektorn. Kommissionens avsikt är att skapa en "något mindre strikt" gemensam marknadsorganisation. Skälet till det är att det får obetydliga budgetkonsekvenser. I förslaget ingår inte några interventionsåtgärder.

1.2.3. Kommissionen har sedan början av 1998 övervakat en del av etanolimporten, men anser att det inte är ett tillfredsställande sätt att hantera aktuella och väntade importproblem, och har därför föreslagit denna förordning om en gemensam organisation av marknaden⁽²⁾.

2. Allmänna kommentarer om kommissionens förslag

2.1. Kommittén utarbetade en informationsrapport om etanolsektorn år 1996 och kommenterade tidigare förslag till gemensamma marknadsorganisationer 1978⁽³⁾ och 1980⁽⁴⁾. I informationsrapporten finns en mängd värdefull bakgrundsinformation om denna mycket komplexa sektor, och även om mycket har förändrats sedan den skrevs kan man notera att kommentarerna var befogade om att branschen behövde

⁽¹⁾ Rådets förordning (EEG) nr 1576/89, EGT L 160, 12.6.1989, s. 1-17.

⁽²⁾ KOM(2001) 101 slutlig, 21.2.2001.

⁽³⁾ EGT C 181, 31.7.1978.

⁽⁴⁾ EGT C 83, 2.4.1980.

rationaliseras för att behålla konkurrenskraften. Det konstaterades att de många mycket små destillationsanläggningarna hade en värdefull socioekonomisk funktion i sina närsamhällen. Detta är fortfarande fallet. Endast i Tyskland finns det fortfarande en nationell organisation för alkohol.

2.2. En gemensam marknadsorganisation föreslogs för första gången för omkring 40 år sedan, när primärmarknaden för etanol från jordbruket var livsmedelsindustrin (bland annat för spritdrycker). Sedan dess har marknaden blivit alltmer komplex, och tekniken inverkar nu och tidigare på hur den framställda alkoholen används.

2.3. Kommissionens förslag täcker inte alla faktorer som påverkar marknaden. Det koncentreras på tillväxten i importen, som svarar för omkring 12 % av marknaden, och behandlar konkurrensen från anslutningsländerna som en utmaning. Anslutningsländerna bör inte vara undantagna från artikel 10 (om statligt stöd, i förslaget).

2.4. Kommittén stöder resonemanget att det är värdefullt med bättre marknadsinformation och ett forum för att analysera denna marknadsinformation, diskutera problem inom sektorn och rekommendera nödvändiga åtgärder. Ett stort problem är bristen på nationell statistik i erforderlig form. Också uppgifter från Eurostat kommer för sent för att vara av verkligt värde. Det kanske finns andra sätt att uppnå dessa målsättningar. Marknadsinformation är exempelvis tillgänglig hos statliga instanser (särskilt skattemyndigheter), Eurostat eller kommersiella källor. Det forum som hittills utnyttjats för alkoholrelaterade frågor, Spirit Drinks Implementation Committee, skulle också kunna utvecklas till att bli en adekvat centralpunkt. "Missbruk" inom branschen skall angripas just som missbruk. Detta förutsätter tillförlitlig information. Något som inte klargörs i förslaget är vad en gemensam marknadsorganisation skulle tillföra producenter, användare och konsumenter, vilket kommissionen bör redogöra för.

2.5. De olika åtgärder som föreslås (import- och exportlicenser, tullkvoter, aktiv förädling och skyddsklausuler) väcker farhågor, eftersom sådana förslag kan leda till protektionism eller andra marknadsingrepp. Kommittén konstaterar att kommissionen visserligen inte föreslår att dessa åtgärder skall genomföras, men förslaget tar upp vissa aspekter som kan underlätta detta. Fördragets artikel 34 innefattar specifikt möjligheten att reglera priserna som ett inslag i en GMO. Användarna vill ha tillgång till etanol med rätt egenskaper och rätt kvalitet med fri prissättning. Detta har också konsumenterna nytta av eftersom det bidrar till att garantera kvaliteten och säkerheten hos produkterna. Åtgärderna i detta sammanhang skulle också kunna orsaka överdriven och kostsam administration.

2.6. En stort problem med förslaget är att det inte omfattar den del av marknaden som kan använda både syntetisk etanol och etanol framställd av jordbruksprodukter. Eftersom syntetisk etanol inte är en jordbruksprodukt kan den rimligen inte omfattas av den gemensamma marknadsorganisationen. Ändå svarar den för ca 50 % av dagens förbrukning i EU. En gemensam marknadsorganisation blir mycket bristfällig om den inte omfattar rimliga förfaranden, och särskilt statistik, som täcker denna etanoltyp. Det skulle vara stor risk för osund konkurrens om den ena typen kontrollerades inom en GMO och den andra inte gjorde det.

2.7. Den väntade tillväxten i användningen av etanolbränsle inom EU, från dagens omkring 1 % till omkring 20 % år 2020, bör ändra relationerna så att en mycket högre procentandel av marknaden kan tillgodoses med endera etanoltypen. I praktiken räknar man med att etanol från jordbruket svarar för merparten av denna ökning, på grund av de skatteförmåner som förnybara energikällor får och på grund av att syntetisk etanol per definition inte kan vara en förnybar energikälla.

3. Särskilda kommentarer

3.1. Om beslutet blir att inrätta en GMO anser kommittén att följande ändringar måste införas i förslagen och att de måste kompletteras med skäliga modeller för att täcka syntetisk etanol.

3.2. Förvaltningskommitté: Förslaget att föra in etanol från jordbruket under förvaltningskommittén för vin är felaktigt. Alkohorsektorn är utomordentligt komplex, och den blir alltmer svåröverskådlig. Det är uppenbart att det skulle behövas "etanolmarknadsexperter" för de uppgifter som det är tänkt att GMO skulle sköta. Sammanträdena skulle följaktligen inte vara ett normalt inslag i vinförvaltningskommitténs verksamhet utan förutsätta separata möten. Kommissionen har bekräftat att detta är avsikten.

3.3. Under dessa omständigheter skulle det inte medföra några extrakostnader att ha en separat kommitté för etanolfrågor, och systemet skulle bli tydligare för berörda parter. Detta bör sägas i förslaget.

3.4. Definitioner: För närvarande finns de enda EU-definitionerna på etanol från jordbruket i förordning (EEG) nr 1576/89 (spritdrycker) och förordning (EEG) nr 822/87 (neutral etanol på basis av vin). De skiljer sig på en rad punkter från definitionerna i gemensamma nomenklaturen för tull och handel, och det är denna definition som används i förslagens artikel 1. I artikel 1 bör man harmonisera dessa definitioner för att undvika att skapa förvirring.

3.5. Med tanke på att det finns många och hela tiden förnyade metoder att framställa etanol ur jordbruksprodukter och produkter som i sin tur framställs ur jordbruksprodukter, kommer det att bli svårt att formulera godtagbara definitioner på de olika typerna, och ännu svårare att kontrollera dem, särskilt i fråga om produkter från tredje land.

4. Slutsatser

4.1. Kommittén

- ställer sig bakom uppfattningen att det är värdefullt med bättre marknadsinformation och ett etablerat forum för att diskutera problem inom sektorn,

- bekräftar behovet av en rättslig ram som möjliggör detta,
- menar att dessa krav kan uppfyllas på en rad olika sätt,
- är fortfarande inte övertygad om att det tillför något att införa en GMO-regim för etanol från jordbruket,
- framhåller att en GMO som inte innefattar hela etanolmarknaden kommer att ha allvarliga brister,
- anser att en eventuell GMO kommer att behöva en särskilt styrkommitté,
- påpekar att definitionerna behöver harmoniseras.

Bryssel den 11 juli 2001.

Ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Göke FRERICHs

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Grönbok om integrerad produktpolicy"

(2001/C 260/06)

Den 13 februari 2001 beslutade kommissionen att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om "Grönbok om integrerad produktpolicy".

Sektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som ansvarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 21 juni 2001. Föredragande var Antonello Pezzini.

Vid sin 383:e plenarsession den 11–12 juli 2001 (sammanträdet den 11 juli) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 108 röster för, 1 röst emot och 3 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. Ekonomiska och sociala kommittén studerar grönboken i anknytning till den nya strategin för miljöhandlingsprogrammet⁽¹⁾, som förutom genomförande av befintliga rättsliga instrument betonar införandet av miljödimensionen i de olika politikområdena, deltagande av olika aktörer samt frivillighet.

Kommittén betraktar dessutom grönboken som ett komplement till strategin för "hållbar utveckling", också ur ekonomisk och social synvinkel⁽²⁾. ESK hänvisar till synpunkterna i berörda yttranden och anser att detta instrument bara kan genomföras på ett tillfredsställande sätt i detta vidare sammanhang.

⁽¹⁾ KOM(2001) 31 slutlig, EGT C 221, 7.8.2001.

⁽²⁾ ESK:s yttrande om "Utarbetandet av en EU-strategi för hållbar utveckling", EGT C 221, 7.8.2001.